

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2022-03-08

§ 77

Yttrande angående JO-anmäld kommunikationshändelse

KSN-2022-00345

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** avge yttrande till Justitieombudsmannen enligt bilaga.

Sammanfattning

Justitieombudsmannen, (JO), har beslutat att i ett särskilt ärende utreda en händelse där en kommunikatör vid kommunledningskontoret krävt att en rektor som lät sig intervjuas av media skulle avbryta en pågående intervju Uppsala kommun har av JO uppmanats att göra en utredning och yttra sig med anledning av händelsen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 24 februari 2022
- Bilaga, Utredning och yttrande, med bilaga
- Bilaga, Begäran om yttrande från Justitieombudsmannen

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-02-24

Diarienummer:
KSN-2022-00345

Handläggare:
Marta Tiberg

Yttrande angående JO-anmäld kommunikationshändelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till Justitieombudsmannen enligt bilaga.

Ärendet

Justitieombudsmannen, (JO), har beslutat att i ett särskilt ärende utreda en händelse där en kommunikatör vid kommunledningskontoret krävt att en rektor som lät sig intervjuas av media skulle avbryta en pågående intervju Uppsala kommun har av JO uppmanats att göra en utredning och yttra sig med anledning av händelsen.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Att avge yttrandet har inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Föredragning

Anmälan gäller en händelse den 15 september 2021 där en journalist från Sveriges Television kontaktade Uppsala kommun med angående frånvaro för vård av sjuka barn. Detta leder i slutänden till att en kommunikatör vid kommunledningskontoret krävt att en rektor som lät sig intervjuas av media skulle avbryta en pågående intervju. Händelseförloppet beskrivs i detalj i bifogat yttrande.

Uppsala kommun anser att presskommunikatören, genom att aktivt ha försökt avbryta pågående intervju, har agerat felaktigt och i strid med både sitt uppdrag och Uppsala kommuns kommunikationspolicy.

Som en konsekvens av händelsen beslutade kommunstyrelsen i Uppsala kommun den 22 september 2021, § 264, om en översyn av kommunikationsstaben med hänsyn till öppenhet, transparens samt till yttrande och meddelarfrihet. Översynen återrapporterades till kommunstyrelsen den 8 februari 2022 och innehöll en åtgärdsplan med tio prioriterade åtgärdsområden som sammantaget ska bidra till ökad tydlighet och att säkerställa öppenhet, transparens, samt yttrande- och meddelarfrihet.

Ekonomiska konsekvenser

Att avge yttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 24 februari 2022
- Bilaga, Utredning och yttrande, med bilaga
- Bilaga, Begäran om yttrande från Justitieombudsmannen

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör

Kommunledningskontoret
YttrandeHandläggare:
Marta TibergRiksdagens ombudsmän
Box 16327
103 26 Stockholm

Utredning och yttrande, diarienummer 645-2022

Justitieombudsmannen, (JO), har beslutat att i ett särskilt ärende utreda det en händelse där en kommunikatör vid kommunledningskontoret krävt att en rektor som lät sig intervjuas av media skulle avbryta en pågående intervju Uppsala kommun har av JO uppmanats att göra en utredning och yttra sig med anledning av händelsen. Uppsala kommun, kommunstyrelsen får med anledning av JO: s uppmaning anförda följande.

Upprinnelse till, och händelseförlopp vid, stoppande av pågående intervju med SVT.

Den 15 september 2021 kontaktade en journalist från Sveriges Television, SVT, en presskommunikatör i Uppsala kommun. Presskommunikatören var tillfälligt anställd i Uppsala kommun. Journalisten ställde några frågor kring frånvaro för vård av sjuka barn (vab), och efterfrågade statistik om hur vab hade utvecklats mot bakgrund av covid -19 och skolstarter. Presskommunikatören hänvisade journalisten felaktigt till Försäkringskassan för att få svar på sina frågor.

Journalisten väljer att bege sig till Hällby förskola i Uppsala på morgonen, den 16 september 2021, och inledde där samtal med vårdnadshavare utanför förskoleområdet. Pedagoger på förskolan tillfrågades av journalisten om möjlighet till intervju vilket de avböjde. När rektor Sara Lundéll anlände till förskolan strax före klockan 07:00 fick hon kännedom om journalistens närvaro och efter att ha tillfrågats om möjlighet till intervju tackade hon ja. Innan intervjun inleddes kontaktade rektor sin områdeschef för att informera om att hon skulle låta sig intervjuas. Områdeschef Veronica Haraldsson informerade i sin tur presskommunikatören om att intervjun skulle genomföras. Rektor påbörjade intervjun.

Under pågående intervju ringde presskommunikatören först upp områdeschefen Veronica Haraldsson och bad henne kontakta rektor Sara Lundéll för att avbryta intervjun. Därefter ringde presskommunikatören upp journalisten och bad denne att avsluta intervjun. I inslaget med intervjun från SVT syns och hörs både när rektor Sara Lundéll får ett samtal från sin chef om att avbryta intervjun, och när journalisten får ett samtal från presskommunikatören om att avbryta intervjun.

Händelsen uppmärksammas i SVT, Uppsala Nya Tidning, UNT, och Sveriges radio P4. Uppsala kommuns kommunikationsdirektör, Marta Tiberg, deltog i intervjuer där hon tog avstånd från det inträffade.

Yttrande

Uppsala kommun, kommunstyrelsen, anser att presskommunikatören, genom att aktivt ha försökt avbryta pågående intervju, har agerat felaktigt och i strid med både sitt uppdrag och Uppsala kommuns kommunikationspolicy. Agerandet går också stick i stäv mot den strävan att bidra till öppen och transparent samhällsinformation som ska råda i verksamheten.

Åtgärder som en följd av aktuell händelse

Som en konsekvens av händelsen beslutade kommunstyrelsen i Uppsala kommun den 22 september 2021, § 264, om en översyn av kommunikationsstaben med hänsyn till öppenhet, transparens samt till yttrande och meddelarfrihet. Översynen har skett inom följande områden:

- kulturen på kommunikationsstaben med inriktning att öka öppenhet och transparens samt säkerställa yttrande- och meddelarfrihet.
- konsultberoende inom kommunikationsstaben med inriktning på att minska konsultberoendet. Pausa alla konsultinköp på kommunikationsstaben under översynen.
- behovet av översyn av riktlinjer för press och mediahantering.

Översynen återrapporterades till kommunstyrelsen den 8 februari 2022, § 42, och innehåller en åtgärdsplan med tio prioriterade åtgärdsområden som sammantaget ska bidra till ökad tydlighet och att säkerställa öppenhet, transparens, samt yttrande- och meddelarfrihet.

Berörda tjänstepersoner inom Uppsala kommun, i form av rektor och områdeschef, har tagit del av och beretts tillfälle att kommentera och komplettera denna skrivelse. Berörd presskommunikatör finns inte längre kvar i Uppsala kommun.

Som ovan

Erik Pelling
Ordförande i kommunstyrelsen

Lars Niska
Kommunsekreterare

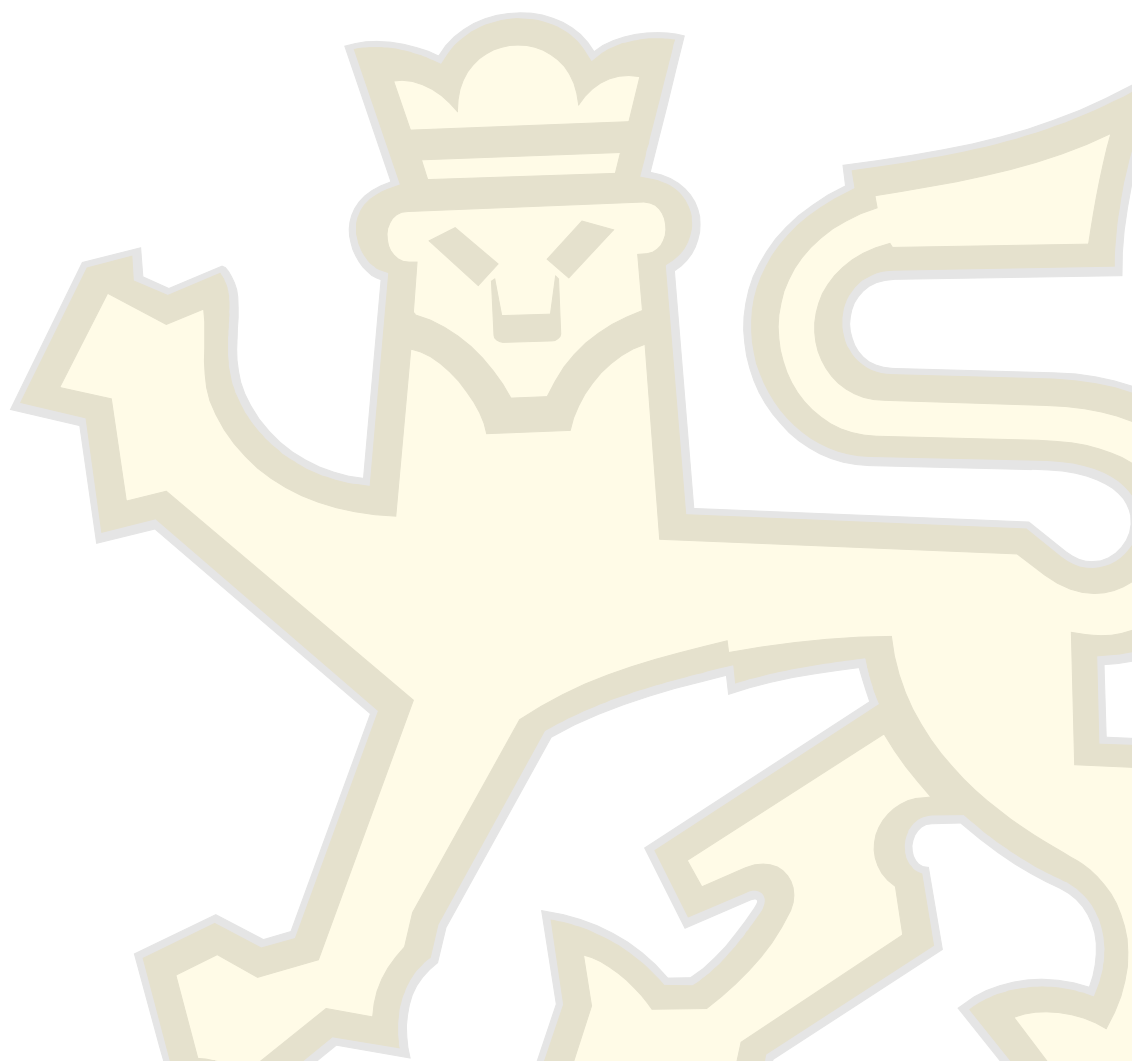
Bilaga

Policy för kommunikation inom Uppsala kommun
Återrapportering översyn kommunikationsstaben

Policy

för kommunikation

Ett normerande dokument som kommunfullmäktige fattade beslut om
den 11 december

Dokumentnamn		Fastställt av	Gäller från	Sida
Policy för kommunikation		Kommunfullmäktige	2017-12-11	1 (5)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig		
KSN-2017-2920	Uppsala kommunkoncern	Kommunikationsdirektör		

Kommunikation - en förutsättning för en fungerande demokrati och ett starkt varumärke

Demokrati förutsätter fri information, fri debatt och välinformerade medborgare. Uppsala kommunkoncern är en offentlig och politiskt styrd organisation som i huvudsak är till för alla som bor, verkar och vistas i Uppsala. Information och kommunikation är en grundförutsättning för deras insyn, delaktighet och inkludering och för att de ska kunna tillvarata sina demokratiska rättigheter och skyldigheter samt vara medskapare i hur Uppsala utvecklas.

Uppsala kommuns varumärke är summan av de uppfattningar som finns om kommunen men det handlar framförallt om det som ska lyftas fram för att ge Uppsala sin profil. Styrkan i varumärket bestäms först och främst av kvaliteten på service och tjänster till de som lever, verkar och vistas i kommunen. Genom en enhetlig kommunikation om mål, uppdrag, och resultat samt om kommunkoncernens verksamheter förvaltas och stärks förtroendet för kommunens varumärke. Det handlar också om att ha en väl fungerande intern kommunikation så att medarbetare får tillgång till information och möjlighet till dialog. Ledare och medarbetare i Uppsala kommun behöver kommunicera så att de som bor, verkar och vistas i Uppsala kan använda, påverka och utveckla kommunens tjänster och ta tillvara sina demokratiska rättigheter. Kommunikationspolicyn beskriver kommunens förhållningssätt till kommunikation.

Syfte

Syftet med policyn är att införa ett enhetligt arbetssätt för kommunikationsområdet som leder till att de som bor, verkar och vistas i Uppsala kommun är välinformerade och kan vara delaktiga i att utforma samhället. Det enhetliga arbetssättet kring kommunikation ska också bidra till att stärka kommunens varumärke och öka förtroendet för kommunen.

Omfattning

Kommunikationspolicyn gäller för hela kommunkoncernen, både nämnder och bolagsstyrelser, och ska vara styrande i planering, genomförande och uppföljning av kommunens kommunikation. Policyn beskriver bland annat övergripande målsättningar för kommunens kommunikation, krav på och förhållningssätt till kommunikation. Policyn kompletteras med riktlinjer, rutiner och vägledningar inom olika områden som ger ytterligare stöd.

Bakgrund

Kommunikationspolicyn utgår ifrån att information och kommunikation är en grundförutsättning för insyn, delaktighet och inkludering för de som bor, verkar och vistas i Uppsala. Policyn utgår också från förvaltningslagen, tryckfrihetsförordningen, yttrandefrihetsgrundlagen, offentlighets- och sekretesslagen, personuppgiftslagen, upphovsrättslagen och språklagen.

Extern och intern kommunikation

Den externa kommunikationen riktar sig till nuvarande och potentiella kommuninvånare, inpendlare i kommunen, medarbetare, näringslivet, besökare, samarbetspartners, samt föreningar, ideella och fackliga organisationer, andra kommuner, myndigheter, opinionsbildare och media med flera. Den interna kommunikationen riktar sig till medarbetare och förtroendevalda.

Övergripande målsättning med kommunikationen är att medarbetare, invånare och andra aktörer ska uppleva att kommunikationen med kommunen fungerar smidigt, att den information som behövs finns på plats, och att det också finns vägar för dialog, frågor, synpunkter och kunskapsutbyte.

Den externa kommunikationen ska:

- ge kunskap om kommunens verksamhet, den politiska styrningen, utbud och service och förenkla och underlätta vardagen för de som bor, verkar och vistas i Uppsala,
- öka insyn, delaktighet och inflytande och uppmuntra till kommunikation och dialog kring kommunens verksamhet och politiska beslut,
- stärka Uppsalas varumärke genom att skapa intresse och förtroende för kommunens verksamhet, samt
- attrahera potentiella medarbetare genom att de upplever kommunen som en attraktiv arbetsgivare.

Den interna kommunikationen ska:

- stödja det dagliga arbetet genom att ge den information som medarbetare och förtroendevalda behöver,
- bidra till att göra kommunen till en attraktiv arbetsgivare genom att skapa förutsättningar för dialog, delaktighet, engagemang och därigenom ett gott arbetsklimat, samt
- bidra till välinformerade medarbetare och förtroendevalda och därigenom bidra till högre kvalitet och effektivitet i den externa kommunikationen.

Nämnder och bolagsstyrelser kan utifrån dessa övergripande målsättningar komplettera med ytterligare kommunikationsmål för intern och extern kommunikation.

Krav på kommunikationen

Kommunens kommunikation ska vara öppen, tillgänglig, tydlig och snabb. Detta omfattar all typ av information och kommunikation som sker genom kommunens kanaler eller som har kommunen som avsändare. Det handlar om kontakter och dialoger i olika forum som exempelvis möten, telefonsamtal, e-post, webbplatser, sociala medier, e-tjänst, annonser, pressmeddelanden, massmediekontakter, trycksaker, medborgardialoger och synpunkts- och klagomålshantering med mera.

Den interna och externa kommunikationen kännetecknas av:

- ett proaktivt arbetssätt som innebär att förutse omvärldens intresse och göra information tillgänglig innan den efterfrågas,
- att kommunikationen är utformad och kanaler valda utifrån målgruppernas förutsättningar, behov och demokratiska rättigheter,
- att kommunikationen speglar och representerar kommunens sammansättning och är utformad ur ett normkritiskt perspektiv som visar till exempel olika åldrar, kön, etnicitet, funktionsnedsättning/-variation, könsidentitet, familjebildningar och religions- och trosuppfattning,
- planerade kommunikationsinsatser och av att utvärdering sker av genomförda tidigare insatser,
- dialog med målgrupper och öppenhet för idéer, kritik och frågor som sedan används på ett konstruktivt sätt i utveckling av det fortsatta arbetet,
- lättillgänglig information om kommunens verksamhet, snabb respons och vid behov hänvisning vidare,
- arbeta för att informera på ett sätt som når alla oavsett funktionsnedsättning,
- texter på klarspråk, det vill säga med ett enkelt, tydligt och begripligt språk i alla olika sammanhang,
- vid behov kan texter översättas eller tolkas till andra språk, inklusive teckenspråk, samt
- relevanta och konsekventa budskap, tydliga upplysningar, vägledning och råd i frågor som rör kommunens verksamhet.

Massmedias roll

Medier fyller en viktig samhällsfunktion som granskare av kommunens arbete. Öppenhet och god service till media är därmed en prioriterad del av kommunikationsarbetet. Goda massmedie-relationer bidrar till att öka kunskapen om Uppsala kommuns alla verksamheter. Den publicitet kommunen får är avgörande för omvärldens uppfattning om kommunen.

Meddelarfrihet och åsiktsfrihet är hörnstenar i ett öppet demokratiskt samhälle. När medarbetare uttalar sig för kommunens räkning i olika medier är det viktigt att skilja på om uttalandet sker som privatperson eller som representant för kommunen. Meddelarfriheten är dock inskränkt i vissa avseenden genom offentlighets- och sekretesslagen.

Kommunikation inför och vid verksamhets- och samhällsstörning

Inför eller vid verksamhets- eller samhällsstörning kommunen agera snabbt och kraftfullt och informera om situationen, vilka bedömningar som görs och vilka åtgärder som sätts in. Det sker genom samverkan med andra myndigheter och organisationer och genom att utnyttja och samordna intern och extern kommunikation via de kanaler och kontaktytor som lämpar sig bäst.

Visuell och verbal identitet

Bilden av Uppsala kommun stärks genom att planera och samordna kommunikationen. Kommunikationen ska också vara konsekvent i sitt visuella (grafisk formgivning) och verbala (budskap) uttryck.

- All information och kommunikation från Uppsala kommun ska vara enkel att känna igen, oavsett vilken verksamhet som är avsändare.
- Kommunens grafiska manual ger detaljerad information om den visuella identiteten och ska användas för att stärka kommunens varumärke.
- Det ska alltid tydligt framgå att verksamheten är en del av Uppsala kommun.

Kommunikationsansvar

Ansvar för kommunikation och dialog följer verksamhetsansvaret. Det innebär att varje nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för extern och intern kommunikationen inom sitt verksamhetsområde.

- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunikationsfrågor och nyttan för de som lever, verkar och vistas i kommunen.
- Nämnder och bolagsstyrelser och förvaltning/bolag ansvarar för intern och extern kommunikationen samt medborgardialog inom sitt verksamhetsområde.
- Direktörer, chefer och arbetsledare ansvarar för att planering av kommunikation finns med i verksamhetsplaneringen och det dagliga arbetet, i form av information till och dialog med medarbetare och de som lever, verkar och vistas i kommunen.
- Medarbetare och förtroendevalda ska söka och ta emot information om frågor som är viktiga för det egna arbetet och ansvarar för att kommunicera om det egna arbetsområdet, såväl internt som externt.
- Kommunikatörer ska stödja chefer och medarbetare i deras kommunikationsarbete, genom att initiera, genomföra och följa upp kommunikationsprocessen.

Ansvar och spridning av policy

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att policyn implementeras i den egna verksamheten. Vid behov kan nämnder och bolagsstyrelser även ta fram riktlinjer för att mer konkret beskriva hur arbetet ska utföras inom respektive verksamhet. Alla förtroendevalda och tjänstepersoner ansvarar för att kommunikationen sker enligt policyn och tillhörande riktlinjer.

Kommunstyrelsen ansvarar särskilt för att stödja nämnder, förvaltningar och bolag i arbetet.

Uppföljning

Kommunstyrelsen följer upp arbetet utifrån policyn årligen i samband med årsredovisningen samt genom internrevision.

Relaterade dokument

- Policy för hållbar utveckling
- Kvalitetspolicy
- Varumärkesplattform för varumärket Uppsala
- Ledningsplan inför och vid allvarlig störning

- Riktlinjer för sociala medier
- Riktlinjer för medborgardialog
- Manual för kommunens grafiska profil

Återrapportering

Översyn av kommunikationsstaben med hänsyn till öppenhet och transparens

Marta Tiberg
Kommunikationsdirektör

Februari 2022

Upprinnelse

En händelse i september 2021, kopplat till en intervjusituation med en medarbetare inom Uppsala kommun, väckte berättigade frågor från politiken om öppenhet och transparens.

Samtidigt förekom ett antal mediala utspel som ifrågasatte kommunens kommunikatörers arbetsuppgifter och antal.

Angreppsätt

- Ett brett angreppsätt ligger till grund för återrapporering.
- Kultur beskrivs i organisationsteoretisk hänseende ofta som gemensamma normer och värderingar som styr beteenden.
- Ledare har ett tydligt ansvar och påverkansgrad för kulturen inom en verksamhet.

Uppdrag

Kommunstyrelsen beslutade den 22 september 2021 att uppdra till stadsdirektören att återrapportera en översyn inom kommunikationsstaben i förhållande till:

- A. **kulturen** på kommunikationsstaben med inriktning att öka öppenhet och transparens samt säkerställa meddelarfrihet.
- B. **konsultberoende** inom kommunikationsstaben med inriktning på att minska konsultberoendet. Pausa alla konsultinköp på kommunikationsstaben under översynen.
- C. behovet av **översyn av riktlinjer** för press och mediahantering.

A

Översyn av **kulturen på kommunikations-**
staben med inriktning att öka öppenhet
och transparens samt säkerställa meddelarfrihet

Sammanfattande analys:

Positiva sidor av identifierad kultur

- Förvaltningarna ger återkommande positiv återkoppling på samarbetet med kommunikationsstaben och med de leveranser som utförs.
- Det finns en påtaglig yrkesstolthet hos kommunikationsstabens medarbetare.
- Kommunikationsstabens medarbetare är dedikerade och motiverade för samhällskommunikations- och demokratiuppdraget.

Sammanfattande analys:

Utmaningar med koppling till identifierad kultur

- Medarbetarundersökningar påvisar arbetsmiljöproblem kopplat till förtroende för ledarskap, nöjdhet och styrning. Undersökningarna visar även ett lågt värde (3,2 jmf med kommunsnitt 3.8) på frågan om det råder ett öppet arbetsklimat där medarbetare vågar säga vad de tycker.
- Rädsla och otrygghet avseende omvärldens och politikers syn på kommunikatörsrollen kopplat till utspel i media.
- Hög personalomsättning och något höga sjukskrivningstal.
- Media (UNT) anger att de uppfattar ”*en upplevd rädsla och tveksamhet att delta i intervjuer, inte specifikt hos kommunikationsstaben utan hos anställda i allmänhet inom Uppsala kommun*”.

Åtgärder

1. En justerad organisation

2. Arbete med kultur och ledarskap

3. Ökad dialog med media

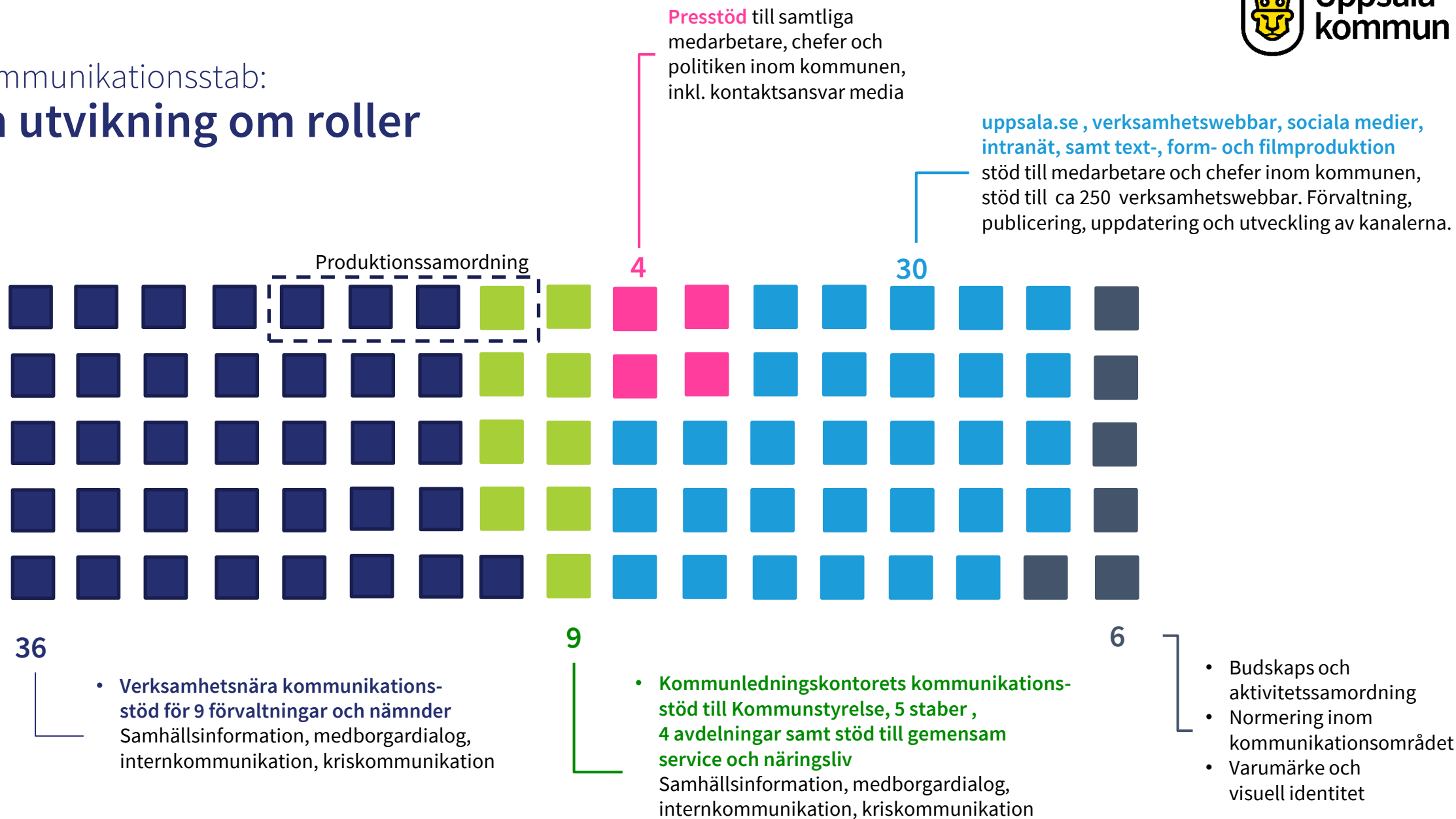
4. Bidra till ökad trygghet i kontakt med media

5. Utbildning för alla anställda

6. Extra kunskapskrav för de som arbetar med media

- Stärkt koppling till förvaltningarnas kärnverksamhet.
- En organisation som är tydligare och lättare att förstå.
- Enklare beslutsvägar.
- Ändamålsenliga benämningar av roller.

Kommunikationsstab: En utvikning om roller

Åtgärder

1. En justerad organisation

2. Arbete med kultur och ledarskap

3. Ökad dialog med media

4. Bidra till ökad trygghet i kontakt med media

5. Utbildning för alla anställda

6. Extra kunskapskrav för de som arbetar med media

- Etablera tydliga verksamhetsnära mål och styra, leda och följa upp dessa.
- Synliggör och möjliggör ledares ansvar som viktiga kulturbärare.
- Skapa en effektiv organisation där människor har förutsättningar att leverera, ta initiativ, utvecklas och må bra.

Åtgärder

1. En justerad organisation
 2. Arbete med kultur och ledarskap
 - 3. Ökad dialog med media**
 4. Bidra till ökad trygghet i kontakt med media
 5. Utbildning för alla anställda
 6. Extra kunskapskrav för de som arbetar med media
- Kontinuerlig avstämning med media för att följa deras upplevelse av öppenhet.
 - Etablera dialog med representanter från Uppsala kommun och media för att öka fokus på frågan om transparens och öppenhet.

Åtgärder

1. En justerad organisation
 2. Arbete med kultur och ledarskap
 3. Ökad dialog med media
 - 4. Bidra till ökad trygghet i kontakt med media**
 5. Utbildning för alla anställda
 6. Extra kunskapskrav för de som arbetar med media
- Erbjud utbildningar och coachning för att bidra till ökad trygghet hos alla kommunens medarbetare som blir kontaktade av media.

Åtgärder

1. En justerad organisation
 2. Arbete med kultur och ledarskap
 3. Ökad dialog med media
 4. Bidra till ökad trygghet i kontakt med media
 - 5. Utbildning för alla anställda**
 6. Extra kunskapskrav för de som arbetar med media
- Introduktions- och fortbildningsinsatser för att säkerställa grundläggande kunskap om att arbeta i kommunal-politiskt styrda organisationer kopplat till meddelarfrihet, öppenhet och transparens.

Åtgärder

1. En justerad organisation
2. Arbete med kultur och ledarskap
3. Ökad dialog med media
4. Bidra till ökad trygghet i kontakt med media
5. Utbildning för alla anställda
- 6. Extra kunskapskrav för de som arbetar med media**

- Förståelse för, och erfarenhet av, arbete inom det kommunalpolitiska uppdraget sätts som krav för de medarbetare som arbetar direkt mot media och andra externa intressenter.

B

Översyn av **konsultberoende inom
kommunikationsstaben** med inriktning
att minska konsultberoendet

Analys

Konsultanvändning inom stab kommunikation

- Idag 85 anställda. Genomsnittligt antal resurskonsulter 3 st. 2019, 7 st. 2020 och 8 st. 2021.
- Konsulter endast som ersättning av medarbetare som är föräldralediga, tjänstlediga, sjukskrivna samt resurskonsulter under pågående rekryteringsprocess.
- Under hösten har det upplevts svårare att attrahera rätt kompetens – Många frågetecken kring utspel i media – risk för ökat antal konsulter.
- Genomgång av kommunikationspolicy och andra styrande dokument är del av introduktionsprogram. Någon regelrätt utbildning om meddelarfrihet eller offentlighetsprincipen finns inte.

Åtgärder

7. Minska personalomsättningen

- Dedikerat arbete med intern kultur leder till positiv påverkan och minskad personalomsättning.
- Ökad tydlighet i roll- och uppdragsbeskrivning i samband med rekrytering.
- Uppföljning av personalomsättning i form av nyckeltal för enhet och helhet.

Översyn av **riktlinjer**
för press och mediahantering

Analys

Översyn av riktlinjer för press- och mediahantering

- Stora likheter mellan Uppsala kommuns och andra svenska kommuners styrande dokument.
- Varumärkesarbetets uppdrag i förhållande till transparens och öppenhet kan tolkas som otydligt i kommunikationspolicyn.
- Avsaknad av förankring/implementering av kommunikationspolicyn de senaste tre åren.
- Har funnits en osäkerhet i hanteringen av kommunikation av politiska beslut i kommunens kanaler. Osäkerheten skapar missnöje hos politiken och otrygghet bland medarbetarna inom kommunikationsstaben.

Åtgärder

8. Översyn av kommunikationspolicyn
9. Kontinuerlig aktivering av kommunikationspolicyn
10. Tydliggöra former för kommunikation av politiska beslut i kommunens kanaler

- Förtydligande avseende varumärkesarbetets inverkan och betydelse för transparens och tillgänglighet.

Åtgärder

8. Översyn av kommunikationspolicyn

9. Kontinuerlig aktivering av kommunikationspolicyn

10. Tydliggöra former för kommunikation av politiska beslut i kommunens kanaler

- Del av kommunens introduktionsprogram.
- Uppföljning genom systematiserad internkontrollplan (sedan nov. 2021).

Åtgärder

8. Översyn av kommunikationspolicyn

9. Kontinuerlig aktivering av kommunikationspolicyn

10. Tydliggöra former för kommunikation av politiska beslut i kommunens kanaler

- Principbeslut tagit under överläggningsärendet på KSAU 25 jan.
- Efterlevnad bidrar till tydlighet, trygghet hos berörda medarbetare och en konsekvent kommunikation av politiska beslut.

Avslutande ord om ett påbörjat arbete

Sammanfattning:

Åtgärder

1. En justerad organisation
2. Arbete med kultur och ledarskap
3. Ökad dialog med media
4. Bidra till ökad trygghet i kontakt med media
5. Utbildning för alla anställda
6. Extra kunskapskrav för de som arbetar direkt med media
7. Minska personalomsättningen
8. Översyn och revidering av kommunikationspolicy
9. Kontinuerligt aktivera/förankra kommunikationspolicyn
10. Tydliggöra kommunikation av politiska beslut i kommunens kanaler

Uppsala
kommun

Uppsala kommun
Kommunstyrelsen
753 75 Uppsala

Begäran om utredning och yttrande

I en anmälan till JO fördes det, med hänvisning till en artikel på www.svt.se/nyheter, fram klagomål mot Uppsala kommun och tjänstemän där bl.a. för att en kommunikatör vid kommunledningskontoret krävt att en rektor som lät sig intervjuas av media skulle avbryta en pågående intervju.

JO har hämtat in muntliga upplysningar från den berörda rektorn.

Med anledning av det som kommit fram har JO beslutat att i ett särskilt ärende utreda det inträffade.

Kommunstyrelsen i Uppsala kommun uppmanas att göra en utredning och yttra sig. Yttrandet ska innehålla en redogörelse för vad som inträffat och myndighetens bedömning av det, särskilt i förhållande till den grundlagsstadgade yttrande- och meddelarfriheten. Den eller de befattningshavare som berörs av anmälan bör ges tillfälle att lämna synpunkter och det ska framgå av yttrandet om det har skett.

Till remissvaret ska fogas ett protokollsutdrag från det sammanträde vid vilket kommunstyrelsen fattade beslut om yttrande till JO.

Kommunstyrelsen ska till yttrandet bifoga eventuella riktlinjer, rutiner eller liknande dokument som behandlar anställdas kontakter med media.

Senaste datum för svar är den **4 april 2022**.

Relevanta handlingar (# 4 och 5) bifogas.

Remissvaret önskas i två exemplar. Dessutom bör myndighetens yttrande och eventuella underyttranden skickas via mejl i bearbetningsbart format till jokansli4@jo.se.

Som en upplysning kan nämnas att JO även har beslutat att utreda det inträffade i ett särskilt ärende mot Utbildningsnämnden i Uppsala kommun (JO:s ärende med dnr 655-2022).

Erika Nilsson

Erika Nilsson

Enligt uppdrag av byråchefen Maria Wagermark.

Föredraganden Olle Molin är ansvarig handläggare i ärendet.

Information om personuppgiftsbehandlingen hos JO finns på JO:s webbplats under <http://www.jo.se/sv/Om-JO/Behandling-av-personuppgifter/>

/ UPPSALA

Rektor Sara Lundell blir uppringd mitt under intervjun och får order om att bryta den. Foto: SVT

SVT:s intervju stoppades av Uppsala kommun

UPPDATERAD 23 SEPTEMBER 2021 PUBLICERAD 18 SEPTEMBER 2021

Mitt under en pågående intervju med SVT ringer kommunen och kräver att rektorn som intervjuas bryter.

– Jag tar allvarligt på incidenten, säger Marta Tiberg som är kommunikationsdirektör på Uppsala kommun och chef för kommunikötören som ringde.

När SVT Uppsalas reporter Erik Leijonhufvud ska göra ett reportage om vabbande uppsöker han en förskola för att få tag på några föräldrar att intervjua. Han står då utanför skolgården och pratar med föräldrar som är på väg till och från förskolan. Därefter går han in på förskolan för att berätta vad han gör och frågar om någon i personalen kan tänka sig att ställa upp på en intervju.

En stund senare kommer förskolans rektor Sara Lundéll ut och går med på att bli intervjuad. Men några minuter in i intervjun ringer reporterns telefon upprepade gånger.

I videon ovan kan du höra hur det låter när intervjun bryts av kommunikatören och rektorns chef.

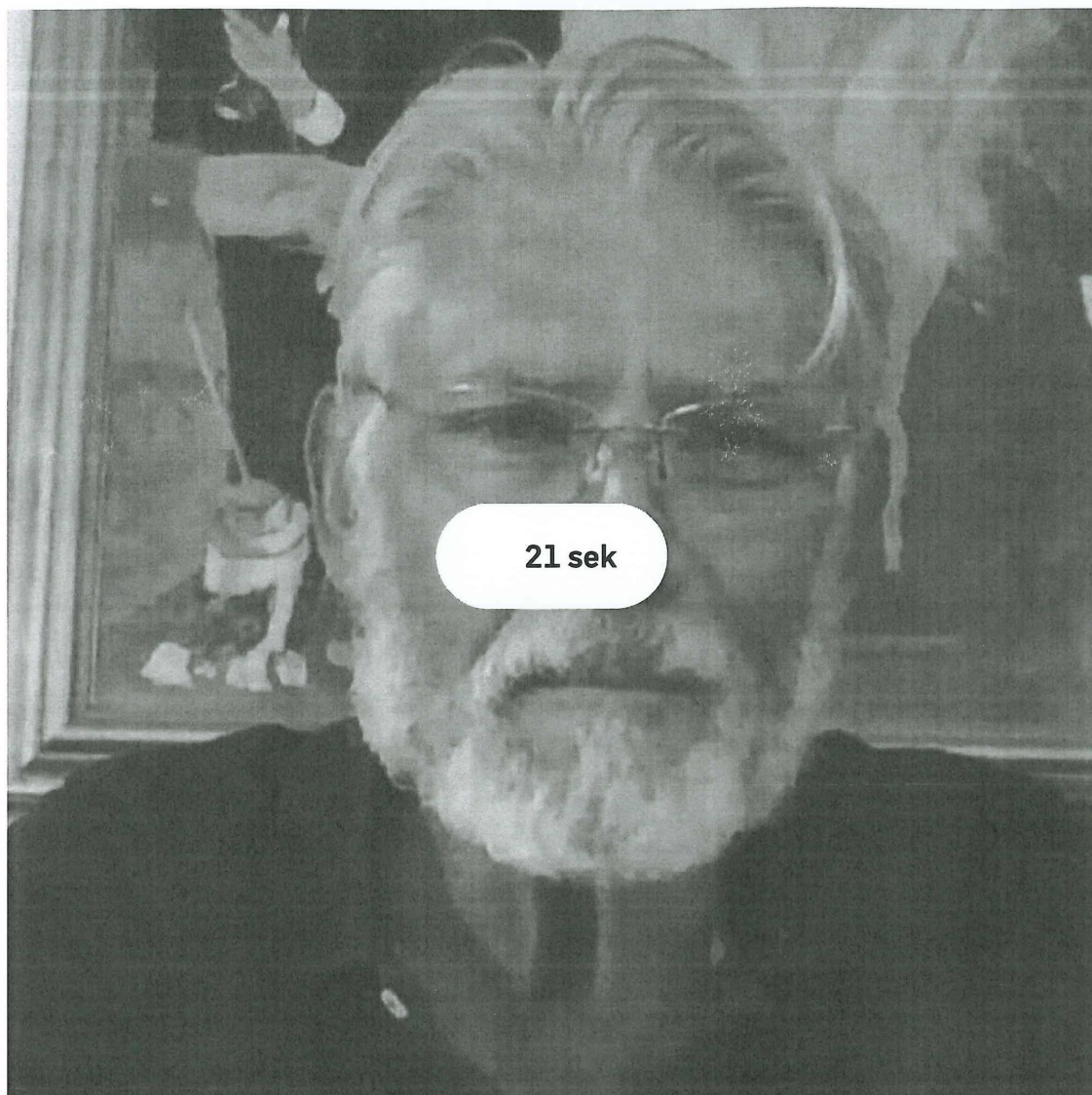
"Stick i stäv med vår policy"

Kommunikationsdirektör Marta Tiberg säger att hon inte förstår hur kommunikatören kan agera på det här viset.

Kommunikationsdirektör Marta Tiberg ser allvarligt på händelsen: "Det går stick i stäv med vår egen kommunikationspolicy".

Mediestrateg Paul Ronge menar att informatörer oftast gör mest nytta och kan vara till stor hjälp för både den som intervjuas och för journalisten. Men när de agerar som så kallade gatekeepers och visar ett stort kontrollbehov har de missuppfattat sin roll, menar han.

Mediestrategen Paul Ronge tycker att den här typen av agerande blir som en fars. Foto: SVT

Är du offentligt anställd och känner igen dig i det här? Har du varit med om något liknande? Hör av dig till oss och berätta. Du har både meddelarfrihet och meddelarskydd.

Mejla till uppsala@svt.se eller direkt till en reporter fornamn.efternamn@svt.se

Du kan också ringa till redaktionen 018-17 41 20 eller en reporter via växeln 08-784 00 00.

RELATERAT

Beslutet: Kommunikationsstaben ska ses över

21 september 2021

Skrämmande okunskap om grundlagen på Uppsala kommun

18 september 2021

Dela

Dela

Märta Gross Hulth (marta.hulth@svt.se)

Uppdaterad 23 september 2021 kl 15:32

Publicerad 18 september 2021 kl 07:00

Hittat språk- eller faktafel i texten?

Lokal. Lättanvänd. Opartisk. Ladda ner appen nu!

SÅ ARBETAR VI

SVT:s nyheter ska stå för saklighet och opartiskhet. Det vi publicerar ska vara sant och relevant. Vid akuta nyhetslägen kan det vara svårt att få alla fakta bekräftade, då ska vi berätta vad vi vet – och inte vet. Läs mer

JUST NU SENASTE NYTT OM CORONAVIRUSET

21 september 2021

Skrämmande okunskap om grundlagen på Uppsala kommun

18 september 2021

Dela

Dela

Märta Gross Hulth (marta.hulth@svt.se)

Uppdaterad 23 september 2021 kl 15:32

Publicerad 18 september 2021 kl 07:00

Hittat språk- eller faktafel i texten?

Lokal. Lättanvänd. Opertisk. Ladda ner appen nu!

SÅ ARBETAR VI

SVT:s nyheter ska stå för saklighet och opartiskhet. Det vi publicerar ska vara sant och relevant. Vid akuta nyhetslägen kan det vara svårt att få alla fakta bekräftade, då ska vi berätta vad vi vet – och inte vet. Läs mer

JUST NU SENASTE NYTT OM CORONAVIRUSET

Tjänsteanteckning

Telefonsamtal den 15 december 2021 med rektorn Sara Lundéll vid Hällby förskola.

Hon uppger följande. Det var områdeschefen Veronica Haraldsson vid utbildningsförvaltningen i Uppsala kommun som ringde upp henne i det aktuella klippet. Veronica Haraldsson ringde henne på order av en kommunikatör.

Anteckningen har upprättats av föredraganden Olle Molin